

Gazeta eșe de 2 ori: Mercuria și Duminec'a, Fôia, candu concedu ajutôriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu sêu 3 galbini mon. sunátoria.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., și pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 5.

Brasiovu 31/19 Ianuaru

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Revista diurnalistica.

Brasiovu 28 Ian. c. n.

In momentele cele delicate și totuși multu imperioșe, candu ne vedemu respinse dorintiele și pretensiunile nationali, numai una sperantia ne mai pôte nutri, ca prin lupta constitutionale suscepta in deplina cointelegere și concordia solidaria in tôte cercurile vietii publice și politice, incepundu chiaru dela comuna, ne va succede a informa opiniunile și convingerile antagonilor nostri politici, ca numai interesulu comunu, și concordia comuna e aceea, pentru a carei base adevărata natiunea romana se lupta cu atata resemnatiune și abnegatiune in deplina solidaritate, fara alte intentiuni decatu, a midiloci o stare duratôria și multiamitôria in tôte partile. Auror'a unei astfelii de solidaritati nationale se vede adi resarita pe intregu orizontele Ungariei și alu Banatului, ma și in patri'a noastră, și nu lipsesce alta, decatu una cointelegere mai de aprôpe a intielegintii intr'unite in conferintie, unde impartasindu-și parerile și opiniunile se constituieze și organizeze a casa partit'a nationale, precum se afla și celelalte partite organizate și fortificate prin sustinerea unei activitati solidarice și unitarie in caus'a lor.

Ne aflamu in placuta pusetiune a potê refera, ca Ilustr. D. Antoniu d. Mocioni a avutu convictiunea acêsta și i a datu cea mai amesurata espresiune prin unu apelu, adresatu in „Alb.“ catra intielegintia romana, pe care 'lu reproducemu cu tóta satisfactiunea și reverinti'a:

„Apel catra intielegintia nationale din partile Ungariei și ale Banatului.

„Miscarile pentru alegerile la diet'a viitôria s'au inceputu și decurgu pretotindenea cu o interesare serioșă și generale.

Vedemu tôte partitele prin tôte partile adunanduse in dese conferintie, organizanduse și desfasiurandu-și tóta activitatea pentru o introducere, o lupta nobile, constitutionale.

Nu mai partit'a nationalitatiloru din patria, și a nume partit'a noastră nationale — nu s'a servitu inca de acestu dreptu constitutionale, nu s'a organizatu inca și inca n'a inceputu a-și desfasiurá activitatea solidaria, omnilaterală; — macaru ca abia pôte se existe partita de interese, de apiratiuni și de lipse atatu de mari și legitime cá si ale ei.

Fiindu deci ca timpulu alegeriloru se apropia, servindume și eu de dreptulu ce trebuie se'lu dè cetatieniloru liberi oricare constitutiune ce-si pretinde acestu nume, urmandu totuodata provocatiunei ce mi se fece din partea mai multor domni nationalisti, mi-iêu libertate a invitá pre stimat'a intielegintia nationale, sêu din partile mai indepartate, pre reprezentantii inoediuti ai

ei și ai poporului, la o adunare și conferintia fratiésca publica

in Timisiôr'a

pre diu'a de 26 Ianuaru (7 Febr). 1869 nainte și dupa médiadi.

Cá programu recomendu din parte-mi:

1. Constituirea adunarei prin alegerea unui presiedinte și unui notariu sêu reportóre.

2. Comunicarea de pareri intru interesulu causei nationale și despre midilócele de a'lu aperá și naintá la ocașiunea alegeriloru pentru dieta.

3. Combinari și aducerea de decisiuni in ambele parti.

Domnii, cari voru avé zelulu și bunetatea de a se infacisiá, suntu rogati a se insinuá la dlu advocatu Stefanu Adamu, unde voru rescí localitatea adunarei.

Sambata in presér'a adunarei se va tiené in cas'a familiei nóstre, in cetate, faci'a de pórt'a fabricului, o conferintia privata pregatitôria, la carca suntu poftiti toti cei ce se voru fi aflandu pre acelu timpu in Temisiôr'a.

Verpeleth in 8/20 Iann. 1869.

Antoniu Mocioni m. p.“

Cei cari pôte pentru departare nu voru potê fi de facia, voru avé oblegamintea a adera și a confaptui cu cele rezultate din asemenea conferintia, și asia se va potê da cea mai condemua espresiune unitatii simtiemintelor și dorintielor nationale, care are fermeculu celu mai potinte de a scóte rezultate multiamitôrie pentru toti. Numai una astfelii de constituire a partitei nationale, chiaru și la abtineri, pôte reesi cu succesu și valóre impuitôria. —

„Der Osten“ in Nr. 4 din 23 Ian. aduce dóue corespondintie din Ardélu și anumitu una din Brasiovu; referesce, ca romanii din Transilvania in mai multe municipalitati s'au dechiaratu la protocolu, ca nu voru a lua parte la alegeri. — Retragerile dela alegeri fara dechiaratiuni luate la protocolu nu voru avé valóre. — Apoi despróba diversitatea legeri de alegere, care pentru Ungari'a dictéza censu de 5 fl. éra pentru Transilvani' 8 fl. 40 cr. cu tôte, ca legea uniunei s'a sanctionatu. Acêsta procedere o numesce arbitriu in interesulu maghiariloru și in daun'a nemaghiariloru. Referesce apoi, cumca poporulu din Brasiovu de sine a abdisu de tôte petreckerile publice din cauza, ca simtiesce o adunca dorere pentru perderile drepturiloru avute.

Vorbindu despre cuventarea c. Andrassy se adreséza catra acesta, dicundu'i, ca lucrurile nu stau asia; istori'a trebuie se se tracteze omenesce; și an. 1848 nu trebuie se se mesure cu mesur'a de astadi, pentruca in anulu acela croatii și lancu s'a luptatu pentru patria și tronu, in contra tradatoriloru tronului și alte espresiuni mai aspre, care nu ne da man'a ale insira. —

Intr'aceea „A. Allg. Ztg.“ publica o corespondintia totu din Vien'a, cumca in Transilvani'a pléca trupe și tunuri de munti fara de scomotu. Apoi se apuca de romanii din Romani'a, ascriindule resolut'a

vointia de a cuceri pana la Tis'a, cu tôte, ca cine cunósce pe ostasii romani, dice, acela va sci, ca loru li frica și grétia a versa sange și cu o brigada de honvedii și cu vreo dóue regimente de husari se pôte cuceri tóta Romani'a. Apoi se apuca de romanii transilvani tragundu atentiunea guvernului, ca acestia redicara in 49 standardulu imperatescu, cá nesce bande de talchari, cá apoi se devina in oficia c. r. și de deputatu dietalu; dar' cei ce atunci —si facea carier'a sub vulturele imperatescu, s'ar potê incerca acum in contra acestui vulture. Si inchiaia cu „Timeo Danaos et dona ferentes“, adica se nu se crédia romanului nici candu —si pune sufletulu pe palma. Aceste vorbe suntu cu buna séma esite din péna de jidanu vendutu calumniatoriloru, cu cugetu, de a compromite conduit'a romanului inaintea regelui, in naltu care e informatu despre incercarile cele sistematice de a calumnia pe romanu și in somnu, cá se'lu póta apasá. —

„Pester Lloyd“ in mai multe numere nu-si mai baga limb'a in gura, invinuindu pe Romani'a, ca vré a se face avantgarda Rusiei și a Prusiei, și ca e in adeveru unu arsenalu, pentruca numai sub Brateanu s'au adusu in tiéra vreo 90.000 pusce și vreo 124 tunuri și inca fara bani și afara de acestea mai vinu dela Americ'a 18.000 pusce Peabody, din Bruxel'a 10.000, din Tull'a 8000 și din Danzig alte 45 tunuri și acestea cu banii Prusiei; ér' in Transilvani'a se afla complotulu gata, organizatu cu atata finetia, incatu auctoritatile nu voru da de urm'a lui s. a. Nu! pentruca nu exista, decatu in maliti'a celoru ce scriu infamie de aceste a jidovesci, scóse din crerii lui Belsebubu. —

Aiudu 20 Ian. (Extractu dintr'o coresp.)

Pe 20 l. c. s'a fostu conchiamatu comitetulu comitatensu pentru a se consiliá in caus'a alegeriloru fiitôrie de deputatu la diet'a din Pest'a. In urm'a provocarei espresu in unu numeru alu pretiutei Gazete, din caus'a adunarei din 2 Dec. an. tr. și mai cu séma din acelu motivu, ca romanii in alte parti ale Transilvaniei cu tóta ocașiunea nu intardia a-si descoperi convingerile lor — credeamu, ca membrii romani ai comitetului comitatensu se voru infaciosia la acêsta adunare intr'unu numeru mai respectuosu, — inse adunarea de astadi ne convinse de contrariu.

Afara de cativa membrii din giurulu Aiudului, mai nu se presentara altii la adunare, ba unii, cari venisera din partea Blasiului vediendu, ca din partile muntene și ale Belgradului etc. nu s'a infaciosiatu nici unu romanu, s'au desgustatu și si insii se retraserá.

Noi cunóschemu scaderile legeri electorali, scimtu, ca censu de 8 fl. 40 cr. v. a., in care aruncarile nu vinu a se computa, ci numai darea directa, eschide pe poporulu tieranu in genere dela impartasirea in alegerea de deputatu; scimtu și aceea, ca dupa esplicarea, ce i se mai da acum, comunele nici nu mai sunt indreptatite a tramite ablegati la alegerea de deputatu, de si densele dupa pasciune și padure, platescu unu censu cu multu mai mare de 8 fl. 40 cr. v. a. și asia, multu nu speramu dela aplicarea acestei legeri; cu tôte acestea nu potemu consimti cu aceia, cari voiescu se se retraga dela ori si ce activitate. . . .

Deci provocamu pe membrii comitetului comi-

tatului, că se parasésca nepasarea oserbata pana acum si se se puna in contielegere unii cu altii, că asia se nu aparem in ochii strainilor si ai publicului fara conducatori, ratacindu unulu intr'una parte si altulu in alta.

In adunarea comitetului comitatului tienuta astadi s'a perlesu ordinulu ministeriale si instructiunea relativa la pregatirea lucrarilor pentru alegerea de deputati si s'a hotaritu fara nici una contradicere: 1. că cei doi deputati, cari se voru alege din comitatulu Albei inferiori, se se aléga din 2 cercuri, adica in fiacare cercu cate unulu. 2. A-rondarea cercurilor cum si defigerea locului de alege se s'a concreditu comisiunei centrale esmise in caus'a alegerilor. 3. Se alese comisiunea centrale, perlegunduse list'a din partea notariului; acésta comisiune sta din 86 membrii, intre cari si vréo 20 romani. 4. Comisiunea centrale se va convoca pe 28 l. c. aici in Aiudu spre a se consulta si imparti in comisiuni conscrietorie si spre a primi si juramentulu prescriu dela membrii cei, cari nul'au depusu in adunarea de astadi.

5. Alegerea unui exactoru si implinirea unoru posturi vacante, precum si consultarea intru infiintarea unui institutu agronomicu aici in Aiudu s'a amenatu pana la adunarea fiitória a comitetului comitatense. In fine d. deputatu br. Stef. Kemény a datu sém'a despre purtarea sa in diet'a Pestei, provocandu si enumerandu drepturile maghiare castigate in decursu acestei sesiuni. Cu acestea se fini siedinti'a comitetului si membrii se imprastiaru care pe la prandiulu celu indatinatu si bogatu, care pe a casa.

Acéstea ne-am tienutu de datória a le aduce la cunoscinti'a publica si respective a membriloru comitatului. — I. Tr.

Gy. Sz. Miklos Dec. 1868.

(Multiamire publica.) Fapt'a marinimósa a inimei celei bune este insusirea omului celui calificatu in moralitate, in cultura intelectuala, impreunata cu simtirea patriotica si nationala. —

Éca unu exemplu: In comun'a romana Voslabu intemplantuse unu focu fôrte periculosu, latitu prin furi'a ventului, se lipsira asta véra una suta si patrudieci de familii de tóte edificie locuintii si ale economii, precum si de tóte vestimentele fiinduca in timpulu furii focului si a ventului la 2 óre dupa amédia mai toti erá respiti la lucrulu secerisiului. In lips'a acésta Antoniu de Mikó supr. jude r. din Ciucu a exoperatu dela r. guberniu unu ajutoriu de una mie fl. v. a. Ilustrii dni boieri din Romani'a si Moldavi'a, vedindu cu ochii napa-stuirea poporului, calatorindu la cur'a din Vineri'a (Borszék), s'au induratu a face una colecta marinimósa de trei sute treidieci si doi fl. v. a., care suma in presentia mea prin marinimosulu boieriu Lupascu, fiindu transpusa on. parochu din Voslabu Ioane Ciobotariu si antistelui Georgiu Dandu, totu in fiinti'a mea de facia si a antistii comunale s'au impartitu prin judele cerc. Georgiu Ferenczi, intre cei mai seraci, lipsiti de locuinta si de vestminte.

Intre acesti marinimosi si indurati domni se afla si d. apotecariu de aici Szava Gregoriu, care si pentru ai sei facu multu bine cá unu barbatu iubitoriu de omenire, pana candu se stramutá cu famili'a la dv. totu cá apotecariu.

Vinu a mi repeti dar' public'a multiamire la toti induratii binefacatori de aici, precum si la fratii din Romani'a, cari -si lasara memori'a neuitata aici in fundulu Secuimei cu marinimitatea loru catra cei cercati de sórte si daunati prin focu! —

Arone Boieru m. p.,
protopopu.

Esculeu mare 10 Ian. 1869.

Au cantatu odinóra unu poetu alu nostru catra fratii sei, asia:

„In partea vóstra este dreptatea apasata,
Si pactulu memorabilu legatu la Esculeu;
In contra-ve se lupta puterea usurpata
Ce striga resbunare in ceriu la Ddieu!“

Asia! Pré bine scimu impregiarile de a-tuncia — dara „Tempora mutantur“ etc. Si noi amu remasu ce amu fostu; suspinamu, gememu si ne tanguimu; cu sperantia ca: „Dumnedieu ajuta dreptatii“. Nedreptatile ne mai innéca; — si nu ni iertatu, vedindune in periculu, a ne prinde de ceva radecini, cá se scapamu. Ca-ci adversarii nostri — precum au facutu cu unu bietu romanu din comun'a Chechisu — aruncanduse in apa de frie'a persecutoriloru — inainte cu 2 diecimi de ani — de si erau asigurat, ca'lu voru inghiti undele,

totusi, candu vediura, ca se prinsese de una creanga de rachita, l'au ajutatu cu glóntie, catu au trebuitu se péra bietulu.

Tocma asia suntemu si noi pe aici. Suntemu inferati cu epitetulu de hoti — si cate tóte, si volindu a ne scusa, mai tare ne acufundamu, — ca-ci dreptatea nu ese in partea nóstra! Ba s'a intemplat, precum in septemana trecuta, — amblandu pe aicea unu „Mocanu“ cu sticle (glaji), de vendutu doi fetiori de unguru si studenti, precum se dicu, din colegiulu reformatu din Clusiu, — l'au intempinatu. Acei doi fii: Esküllöi Nébb Josef si Magyar Fodorházi Tussai Mihály fija — mai antei cerendu pasu dela bietulu crestinu — spunendu ca suntu judi comunali si notari — dupa acea baten-dulu, l'au despoiatu de sarcin'a grea de glaji — sdrobindule; — apoi numai cu fuga a scapatu din satu, ca erá despoiatu si de potorasi (bani) cei avea in sierpariu. Apoi ce se vedi! Susu memoratii de si fura indata deferati la judele cercuale, totusi nobilitatea loru e nepatata, — ca-ce — éca asia! se intempla pe aicea cu casuri de acestea! —

In an. 1866 s'a intemplat din negliginti'a unui posesoru de Esculeu unu focu, prin care au devenitu mai multe familii la sapa de lemn. — Inse se facura indata arestari chiaru suptu prepusu, ma mai multi fii de romanu au suferitu torture si si temnitia, de si fura nevinovati. Ca-ci acum e constatatu, ca foculu s'a escatu din negligintia. —

In privinti'a scóloru, cari inaltia spiritele, stamu fôrte reu, de óre ce fonduri scolare nu a-vemu, si lefele invetiatoresci prin aruncature se scotu cu executiune — prin urmare: Esti invetiatoriu si popa bunu la poporulu nostru, candu le implinesci functiunile gratis. —

(Caus'a acestei nepasari jace in lips'a entusias-marei lui pentru cultura si desvoltare, si in desmentarea lui din partea reu voitoriloru lui, cari cá pasarea noptii nu potu suferi lumin'a intre poporu. Adelese intelniri sociali macaru Duminic'a, cetindulise séu spunendulise, ca ce se intempla in lume, ce inaintari, ce inventari s'au descoperitu in agromoni'a si economi'a de campu; prin ee midilóce s'ar poté cu poteri unite face unu fondu duratoriu pentru scól'a romana, dar' numai si numai romana; nu se afla cumva in comuna nesce locuri, cá se le lucre tota satulu, si venitul se se prefaca in fondu de scóla, in care apoi se se invetia tóte necesitatele culturai rurale mai rationate si consciinti'a de sene. Induleinduse poporulu prin dese si neincetatele consultari pentru grigi'a spiritului, ar' fi gata si la alte sacrificia pentru cultur'a fiiloru sei. — Numai conveniri dese sociale si desvoltare! — R.)

Se-mi fia iertatu dara a inchiaia acésta urtiosa lamentatiune: „Dabit Deus hisquoque finem!“

Pretiuitulu nostru diurnalu „Gazeta“, care numera anulu alu 32-lea totu asemenea dimpreuna patimesce. „Et facere et pati fortia romanorum est“ si nu a peritu! Dè Ddieu viétia la toti cei ce o sustienu prin concursulu loru! —

Din comitatulu Unedórei 6/18 Ian.

Suptu acestu titulu publica „Telegr. Romanu“ cele decurse in adunarea municipale din Dev'a tienuta in 2/14 Ian. Despre care referesce asia:

„In 2/14 a curentei se tienú siedintia de comitetu sub presiidiulu judelui primariu Szeredy, caci comitele supr. Barcsay, absentase de acasa, facundu o calatória la Clusiu, unde fuse chiamatu prin telegrafu. Cetinduse in siedintia ordinatiunea ministeriale si instructiunea pentru alegerea deputatiloru dietali, membrii romani, de si pucini la numeru, facu o declaratiune in sensulu acél'a, cá de óre ce diet'a din Pest'a espirata n'au luat in nici o consideratiune interesele nationale cele drepte ale romaniloru, si s'a portatu cu totu dispretiulu catra densii, fara cá se se fia ingrigitu baremu pentru o lege electorale corespundietória, asia membrii romani presenti nu potu luá parte la actulu pregatitoriu pentru alegerea deputatiloru la diet'a vietórie. Maghiarii numai decatu voira a face din acésta declaratiune unu feliu de demonstratiune, interpretandu-o dupa datin'a díoru, suspitionandu pre romani cu tendintie pericalóse, si asia se incepuse o disputa agere, pana candu unuku dintre membri comitetului, desfasurandu, ce insemnatate sublima are libertatea vorbirei, in viétia constitutională, provóca pre maghiari a nu nadusi asta libertate, ii face atenti a nu se pré increde norocului ce le suride, a incetá odata cu suspitionarile si insinuarile cele tendentióse, a nu instrainá si a insultá pre romani cu tóte ocasiunile de catra densii, ca-ci viitorulu e nesiguru, si nimenea nu va mai poté stá bunu, ca nu va mai veni timpulu, candu patri'a ne va strigá a dá mana cu mana. Atunci

va veni timpulu caintiei pentru pecate, dar' se póte ca cainti'a se fia pré tardia.

In fine aratandu acelasi membru maghiariloru ca nu ar' fi avutu nici o cauza de a se iritá asia tare pentru o declaratiune atatu de inocenta, prin acésta discusiunea se curma, ér' romanii remanu prelanga declaratiunea loru. In 3/15 curentei comitele supr. ajunge acasa dela Dev'a, dar' misiunea Il. Sale la Clusiu nu ne este inca cunoscuta. —

La acéste adaugemu cele referate de „Albin'a“ despre opiniunea „Tel. Rom.“ in caus'a alegeriloru in urmatóriele:

„Cetimu in „Telegraf. Romanu“ urmatóriele: „In scaunulu Mercurei s'a decisu in adunarea scaunule: ca deputatii scaunului Mercurei au fostu alesi la an. 1866 numai pentru doritul actiu de incoronare si cestiunea uniunei (sic); inse dupace diet'a Ungariei contra rescriptului din 25 Dec. 1865 si 20 Iun. 1867 trecundu preste competintia au creatu mai multe legi apesatórie pentru natiunea romana si sasésca, ba a nimicitu de totu cele mai momentóse drepturi cardinali ale natiunei sasesci, garantate prin privilegiile (!!) si solenele juramente ale mai multoru domnitori, adunarea decide: 1. ca ea va respectá din urma legile create de diet'a Ungariei contra dreptului publicu transilvanu numai pentru pururea probat'a si documentat'a credintia catra Mai. Sa c. r. (Multu i va pasá regimului si déca cineva respécta d. e. de frica legile, numai se le respecteze si urmeze. R. „T. R.“). 2. Adunarea scaunale intra la alegerea comisiunei centrale de alege, declara inse in acelasi timp, ca acést'a o face numai din nemarginit'a lealitate catra sacrat'a persóna a Mai. Sa c. r. apostolice. (Bine! am dice noi in loculu regimului; numai totu asia se faceti si sum multiamitu; acést'a e o opoziitiune leale! R. „T. R.“). Membrii comitetului centrale suntu: I. Macelariu (de odata si pres. suplente), Carolu Góllner, Mich. Rechert, Albert Löw, Dem. Macelariu, Georgiu Macelariu, Moise Orescianu si Nic. Ciugudeanu (in acelasu timp si notariu.) Ast-feliu vorbesce „Tel. Rom.“, astfeliu de satira face densulu celor'a ce vreu se partecipe la diet'a un-gurésca din caus'a unei lealitati. . . (vedi Nr. tr. alu „Alb.“ rubric'a Vien'a, citatiunile din „Allg. Ztg.“) reproduseramu aici cuvintele „Telegrafului“ cá se véda fiacine, ca oficiósele (buna óra „Presse“ fói'a de sér'a din 15 l. c.) facu insulta credintiei politice a acestui organu candu afirma, ca densulu nu e pentru pasivitate, pentru carea este acum natiunea romana din Transilvani'a. Era déca cumva oficiósele prin asertiunile loru tiudu la intrigari intre romani, apoi li spunemu, ca romanii s'au potutu saturá de intrigele strainiloru, au potutu invetiá cá de acum inainte se aiba o procedura solidaria, ce — cu ajutoriulu lui Ddieu — speramu ca va si fi.“

Fragmente si episoade istorice dela 1861 incóce.

I.

Pecatele din timpulu lui Schmerling.

Patent'a imperiala din 26 Februariu 1861, cá lege fundamentale de statu, nu era atatu de periculósa din cauza, ca marginise pré tare autonomi'a individualitatiloru istorico-politice, adica a provinciiloru monarchiei, catu mai vertosu pentruca popórele monarchiei, cu tóta promisiunea serbatorésca a monarchului, totu nu se tieneau secure de nici un'a din libertatile promise, pe catu timpu § 13 alu acelei patente autorisá pe ministrii cá in casuri estraordinari se póta introduce si luá orice mesuri, fara cá se fia respundiatoriu catra parlamentu.

Déca patent'a din 26 Febr. nu ar' fi suferitu de acelu § 13 cá de o bóla grea, tóte celelalte scaderi s'ar fi potutu delaturá prin manifestarea vointiei unanime, séu incaí dupa maiortatea representantiei popóreloru monarchiei, candu tóte acéstea ar' fi tramisu pe reprezentantii loru in parlamentu. Inse tocmai si cu acelu § 13 constitutiunea din 26 Febr. s'ar fi potutu modificá fara nici unu Königgrätz si Sadowa, déca de o parte aristocrati'a un-gurésca, insocita de ciocoi sei cei fôrte numerosi, éra de alt'a partitele anti-habsburgice din Ungari'a si Transilvani'a ar' fi voitu vr'o data impaciuire sincera in folosulu tuturoru si spre pagub'a nimeni. Boierii inse si ciocoi au voitu privilegiurile vechi, éra curutii desfintierea monarchiei in cointielegere cu Prusi'a si cu Itali'a. Min. Schmerling nu a cunoscutu nici odata de ajunsu natur'a acestoru partite, nici impetrit'a loru cerbicia; de aceea elu (cum erá si reu informatu), a creditu, ca va speriea pe vrasmasii monarchiei, déca le va totu spune de repéte ori: „Wir können warten“. O

clasa de ómeni cerbicósa din natura, trufasia, ingamfata pana la grétia, iubitoria de resbunare si totuodata lacoma pentru domnia, era in stare se astepte mai multi ani chiaru cu pericolulu de a ruina tíer'a intréga si pe tóte popórele conlocuitorie.

Cea d'anteia simptome data de regimulu lui Schmerling, cá proba cumca elu nu mai potea asteptá, a fostu rescriptulu venitu catra cei doi metropolitii ai romaniloru, emanatu pe la finele lui Octobru 1862, prin care petitiunile substernute inainte cu unu anu se rezolvau cu incuviintierea congresulu nationalu, dela carele se astepta cá romanii se se dechiare neconditionatu pentru acceptarea diplomei din 20 Octobru 1860 si a patentei din 26 Febr. 1861, cum si pentru participarea la senatulu imperiale. Nici odata acestu congresu nu s'ar fi aplaciatu, déca regimulu ar' fi mai vedutu vreo alta cale ducatorie catra scopulu seu, asia inse elu, in ultim'a necesitate, a luat in man'a éra materialulu romanescu spre a strimtorá pe boieri si pe curuti la parete, precum regimulu lui Beust strimtorá mai tardiu pe romani si pe slavi prin aceea. Fia disu spre onórea elementulu romanescu cumca indatu in 5 Novembre aceluasi anu, in o mica conferintia privata tienuta la Sibiu intr'o chilia dela „Imperatulu Romaniloru“ cei adunati acolo, dupa o discutie de dóue óre, au si petrunsu nóu'a situatiune creata prin acelu rescriptu; totuodata inse au recunoscutu cu destula dorere sufletésca, cumca nu este timpulu de a vorbi pe facia, temenduse de cateva caractere politice fórté nesecure, care inse pe atunci nu se poteau demasca fara a se teme cineva si mai multu de intrigele lor. Conchiamarea acelu congresu se pare atatu mai umilitória pentru elementulu romanescu, cu catu nu éra se ésa din alegeri libere, ci trebuea se fia conchiamatu de catra cei doi metropolitii, cari éra erau tienuti prin regimu de barba si de plete, unulu pentruca i se aratá din perspectiva aplacádarea de multu doritei metropolii, cum si votarea unei subventiuni de alte 30 mii, éra celu altu strimtoratu cá se reintórca tesaurulu publicu vreo 24 mii florini, subventiune primita din anii cei d'antei ai functiunei sale, cum si amenintiatu de pururea prin doi episcopi ai sei sufragani si de profesiune ultramontani. Mai adauge la acestea rivalitatea si frecárele nutrite cu maiestria chiaru intre aceste dóue persóne inalte, pentruca in modulu acest'a se le impintene un'a prin alt'a spre a se aratá care de care mai zelósa, mai leala si mai supusa vointiei regimulu.

Cum vi se pare, cumca tocma in anii in carii natiunea romanésca se aflá intr'o lupta nóua pentru a fi séu nu fi cá natiune politica intr'o patria autonóma, proselitismulu relegiosu intre romani fu pornitu din nou in miscare, aprópe cá in dilele Mariei Teresiei. Acestu proselitismu nu se manifestase nicairi cu atat'a fervóre cá in dieces'a gr. cat. a Lugosiului. Pe candu ierarchi'a gr. resar. romanésca cu episcopulu din Transilvani'a in capulu seu se facea lumtre si puncte in Vien'a, nu numai pentru infintierea séu mai bine resturnarea metropoliei, ci si pentru fundarea si dotarea unei nóue episcopii la Caransebesiu si inca chiaru cu sacrificarea vechiului dreptu de alegere, totu pe atunci, adica in anii 1863 si 1864 in vreo 40 comunitati din Banatu si vreo 3 din comitatulu Hunedórei s'au conscris preste 50 mii locuitori spre a trece la unire. Se intielege de sine, ca aceste treceri séu incercari de treceri au trebuitu se produca in sufletele celoru interesati de o asemenea cestiune religiósa iritatiunile cele mai amare, din caus'a mai vertosu, ca prin acele treceri éra se se periclitate nu numai infintierea episcopiei gr. resar. de Caransebesiu, ci chiaru si resturnarea metropoliei pentruca de si este pré adevératu, cumca romanii din Banatu treceau la unire nu din vreo convictiune dogmatica, pe care glótele nu o cunoscú de locu, ci curatu numai din ur'a si urgi'a catra tirani'a ierarchiei serbesci, totusi prin acele conversiuni éra se se dè si ierarchiei gr. resar. romanesci unu votu de neincredere fórté neplacutu. Aceste calamitati proselitice tieneau spiritele intr'o iritatiune cu atatú mai veninósa, cu catu guvernulu Ungariei avea placerea de a se amestecá in tóte trebile cleruriloru intr'unu modu catu se póte de ecuivocu, pentruca intimatele sale sunau candu in favórea unitiloru, candu in a neunitiloru, cari intr'aceea se denunciau unii pe altii cá scolarii din clasele primarie, precum se póte vedé din unu mare numeru de acte oficiale, pastrate atatu in archivulu consiliulu locotentialu din Bud'a catu si in archivele episcopiloru din Sibiu si Lugosiu. Cititorulu isi póte imaginá din acestea fórté usioru si tocmai in casu candu nu aru fi petrecutu la Sibiu in cele 10 luni pe

catu au tienutu diet'a in 2 ani, cu ce ochi voru fi cautatu unii la altii. Pré santiéle loru din Sibiu si Lugosiu, impreuna cu parintii protopopi, vicari si canonici, cati din intemulare erau membrii ai dietei, séu cá deputati séu cá regalisti. Resboiuu formalu curgea pe atunci intre cuviosiele loru pe terenulu relegiosu; foculu ardea suptu spuza; inse simtiea tare ardórea lui, ceea ce se si dá pe facia prin cativa ómeni bigoti séu din natura séu din educatiune séu, déca mai vrei, si numai din calculu machiavelistiou. Apoi in impregiurari de natur'a celoru atinse aici se mai fi asteptatu éineva cá conferintiele nationale, care se tieneau in timpulu dietei, se decurga cu aceea solidaritate cu care decurgea ale sasiloru si cu care elementulu maghiaru-secuiescu isi urmariu pe atunci scopurile sale in tacere, inse de securu. Totu din acestea se póte esplicá pré usioru, pentru ce la o parte a membriloru dietei ei pasa pré pucinu de mai multe cestiuni vitale, care se pertractau in dieta; ei éra preocupati numai de cestiunile relegiose.

In fine unu alu treilea stramuru pentru impingerea romaniloru pe calea deschisa érá fauritu si pregatitu din elementulu sasescu. Se dicea adica cumca nu este iertatu romaniloru a se aratá mai pucinu ascultatori, mai pucinu zelosi, sarutatori de fracuri, decatu suntu sasii. Éca cum se póte esplicá totu decursulu lucruriloru congresulu romanescu din Aprile 1863, neinvoiéla escata in acelasi, intre presiedintele seu si între comisiunea alésa pentru elaborarea unei adrese cá respunsu la rescriptulu din 1862, resbunarea aceluasi presiedinte aratata pe facia la audienti'a imperatésca din Maiu prin citirea adresei sale separate in faci'a monarchului. Totu din acelu congresu datéza si obstinat'a persecutiune, pornita in contra unoru membrii din cauza, ca ei isi formulara inca de atunci program'a lorú asia: „Se acceptamu in principiu unitatea monarchiei intocmai precum o amu acceptatu cu totii in an. 1848, candu ne-amu versatu si sangele pentru ea; se acceptamu prin urmare totu in principiu si cele dóue acte de statu; se nu ne miscamu inse de acasa la senatulu imperialu pana candu nu ni se va deschide o dieta pe base democratice, in care se ne prochiámamu natiunea nóstra de natiune polica, se ne asiediamu limb'a la rangulu ce i se cuvine, se reorganisamu tíer'a, se reformamu diplom'a Leopoldiana, adica contractulu de statu alu tieriei, curatiendu totuodata constitutiunea de tóte sgurele si ruginele feudalistice, apoi candu vomu avé diploma, respective constitutiunea tieriei sanctionata si coroborata prin juramentu, atunci se alegemu si deputati la senatulu imperialu.“ La executarea acestei programe se cerea numai cateva luni din anulu 1863 si 1864 si vointia curata.

Inse cine érá se se uite in gur'a unoru ómeni privati! Curendu la Vien'a, pentruca se nu apuce Conrad Schmidt si Rannicher cu sasii lorú inainte. Se nu maimutimu noi pre croati, pentruca ei suntu facuti din feru, éra romanii au numai poterea tuleiloru de papusioiu. Ursit'a romanulu este cá se fia supusu in tóte etc. etc. etc.

Acestea si asemenea acestor'a érau descaliturile mai alesu private, care ni se impartieau pe acele timpuri. In politica nu este iertatu a sosi la tiente nici pré curendu, nici pré tardiu. Romanii au mersu pré curendu la Vien'a si s'au vedutu pré tardiu de afacerile patriei lorú séu, vorbindu mai dreptu, nu s'au ingrigitu nici de cum de ele, pentruca in doi ani au perdutu 10 luni scumpe cu cateva lucrari, care se poteau terminá pré usioru in 3—4 luni. Colectiunea desbateriloru si a cuventariloru tienute in diet'a Transilvaniei in anii 1863 si 1864, éra mai vertosu tandaliturile din comisiuni, nu se voru poté justificá nici odata, ele voru marturisi pentru toti secolii in contra acelei diete. Si cu tóte acestea se mai aflá inca ómeni, cari trasneau si fulgerau, pentru ce nu se vorbesce si mai multu in diet'a Transilvaniei! Ei sermanii nu asteptau fapte, ci numai vorbe, frase bombastice, declamatiuni teatrale, cu care credeau ea se face tíera si natiune. — (Va urmá.)

UNGARIA. In tóte partile se faeu adunari, conferintie, ospetie in grati'a alegeriloru, érá in unele locuri s'a si inceputu varsarea de sange, cum scrie „N. fr. Presse“ despre unu casu din comit. Szabolcs, unde se periclitara mai multe vietii, dintr'o disputa, care trecu in certa si bataia Partii lui Deák transactionéza unde póte cu celelalte partite. Asia facu ea si in 65, candu promisese, in programulu tiparitu romanescu, ca voru primi si apera legile romaniloru din 1863—4; cine le mai crede suntu de legatu. —

AUSTRO-UNGARIA. Vien'a 24 Ian. Dalmati'a, Galiti'a, Beust si Bismark, Austria si Germani'a, alianti'a nordica apoi liberalismu in dualismu.

Sementi'a de certa remasa destulu de bogata, pentru cá bucuri'a de colegatulu dualisticu se nu fia nemarginita, incepú a incolti in Dalmati'a Indata dupa respunsulu min. de interne cislaitanu Dr. Giskra despre pusetiunea de dreptu a Dalmatiei, facia cu Austria si Ungaria (vedi acésta rubrica in Nr. 3) se folosi ocaziunea de a se scóte si da la lumina manifestarea dalmatiniloru; si ministrulu primi de pela mai multe consilia comunali italiene din Dalmati'a telegrame de multiamire, pentruca apromise, ca nu va lasa acésta tíera de coróna de suptu influenti'a legiloru fundamentale ale Cislaitaniei, ci va pertracta caus'a ei de dreptu de statu si de anexare pe cale constitutionalu in senatulu imperiale. Acésta manifestatiune dá nutrimentu pretensiuniloru Cislaitaniei la Dalmati'a, si Ungaro-Croatiei i se arata dintii rivalitatii cu unu: Se nu me atingi „Noli me tangere“. —

Deputatii galitiani inca nu-su multiamiti cu respingerea primita dela ministeriú, ei se incérca a reinnoi pretensiunea, cá se li se lé la pertractare in senatu decisiunea dietei galitiane despre mesur'a autonomiei, care o pretendu facia cu dualismulu; acesta inse nu se va invoí nici odata a face o gaura atatu de periculósa in dualismu, prin care mane poimane s'ar póte furisi federalismulu, luandu' i terenulu de suptu pitióre. Galiti'a inse amenintia, ca se va alátura la lupta cu echi si voru lupta impreuna pentru federalismu, de care se ferescu dualistii cá de mórtéa peccatorulu lorú suprematice.

Belulu cu péna între Bismark si Beust se mai domoli pe unu minutu, mai vertosu de candu esi la midilocu „France“, diurn. of. din Parisu, aparandu pe Beust incatuva si condamnandu pe Bismark, cu cuventu, cá numai consolidarea interióra a Austriei si restabilirea poterei ei prin impacarea cu Ungaria a sternitu in Bismark invidi'a cea colcaitoria de resbunare; pentruca Beust a atacatu pe Prusi'a in Pest'a, ca i a taiatu calea la desbinarea maghiariloru, prin care voiea a slabi pe Austri'a; érá liberalismulu introdusu in Vien'a ei taia alta sperantia la simpatieles nemtiloru, si in fine dice „France“, ca nu recomanda nici unuia politic'a resbunarei, pentruca politic'a resbunarei si a reactiunei in contra fapteloru complinite e politica rea. Este inse (ptr Beust) o resbunare fórté drépta: arestaura tóte poteriile monarchiei austriace facundu, cá tóte nationalitatile monarchiei se se intereseze in modu egal la apararea independintiei si marimei ei, asia judeca „Francia“, si acésta judecata ajuta pretensiunea nationalitatiloru, déca voru sci lupta pana in fine. —

In ceea ce priveste caus'a germana, apoi Austri'a facia cu Prusi'a, cu tóte incordarile acésteia de a-si uni elementulu germanu suptu egemoni'a séu domnirea prusiana si cu tóte, ca spre scopulu acesta -si asterne Prusi'a mereu calea cu mesuri apropiatorie, cum e d. e. concesiunea facuta cá locuitorii din Württemberg'a, Baden si Bavari'a in statulu ostatiu, se si póta face sierbitiale militari si in Germani'a de nordu; érá acum se defige prin diet'a prusiana reciprocitatea in privinti'a indigenatulu si a sierbitiulu militarú: totusi Austri'a nu se va lasa de dreptulu de a-si recastiga pusetiunea sa germana, pe care o privesce cá unu postulatu alu pusetiunei de potere mare, ma cá unu postulatu alu existintiei sale, cá resultatu alu desvoltarei sale naturalé si alu situatiunei sale geografice, etnografice séu nationale, politice si comerciale. In desiertu se viséza in Pest'a despre o predomia a maghiarismulu in Orientu, pentru care se facura atatea incordari, ca Europ'a occidentala nu se afla in diori de acelea; cá se incréda misiunea civilizatorie unui poporu, care nu se póte familiarisa cu pretensiunile acéstei civilizatiuni; indésiertu voru da si man'a eu Bismark, ca Occidentulu e mai resolutu a ajuta pe romani in Orientu si pe Austri'a a-si recastiga pusetiunea sa in Germani'a, decatu a da sboru ultramaghiarismulu. Asta o deducemu din tóte contemplarile oserbate si combinaté de pana acum.

In fine, déca Prusi'a se va invoí la acestea pretensiuni ale Austriei de a-si castiga pusetiunea in Germani'a de sudu: atunci alianti'a nordica se póte éra si santi, pentru a stropi érá cu pamatufulu asupra libertatii Italiei si a Franciei, cari érá votulu lorú univérsalu si cu principiulu nationalitatiloru lé stau in calea anticéi lorú politice. — Atunci — eroii libertatii batinate — inta voru pune pe pitioru cele 60 mii, apromise in 1848, — pentru cá se se nadusiésca libertatea democratica a Europei, in intielesulu Enciclicéi séu Syllabusulu din anii trecutú, care e charta mare a feudalismulu re-

actionariu din tóte statele fara osebire. Puternicii sciu, ca focul democratiei a fostu pana acum unu focu de paia si ei mergu inainte in credintia, ca poporul are n'asu de cera, numai agitatorii loru se se puna odata la fumu. — Casandra a plansu, ca Troi'a a peritu! —

Cronica esterna.

ADUNAREA DEPUTATILORU.

Siedinti'a de Vineri 10 Ianuaru 1869,

Suptu presiedinti'a dlui C. A. Rosetti.

Dupa comunicările dilei, d. Savoiu cere a i se respunde interpelatiunii dsale anunciate de 15 dile dlui ministru de resbelu.

D. Gheorghiu anuncia dlui ministru de interne o interpelatiune privitoria la modulu, cum se stringe din tíera o contributiune pentru cumparare de arme.

La ordinea dilei fiindu discutiunea bugetului ministeriului cultelor si instructiunii publice, d. G. Ghica reportatórele comisiunei, mai nainte de a dá citire pe articole bugetului, aréta, ca economi'a facuta pentru 1869 este de preste lei 781 mii, economii facute din servitiulu generalu alu administratiunii, alu stipendiilor, dotatiunilor de scóle etc.

Deschidinduse discutiunea generale, d. D. Gusti aréta importanti'a si diferinti'a între cifrele acestui bugetu si între cele din an. 1867 si 1868. Aréta apoi, ca adausele facute sunt la sustinerea monachiloru dela chinovii, la cheltuielile facute cu inventariii satesci si cei din scóle normale, adaugerea de catedre pe la facultati, complectarea si infiintarea unor gimnasii, inavutirea museleoru etc. Catu despre progresulu facutu de instructiune aréta, ca elu s'a constatat, ca este satisfactoriu si ca in man'a adunarei sta de a complectá imbunatatirile ce au mai remasu se se faca.

D. Lupascu espune ca, de si scólele de prin orasie sunt póte insufletitorie, inse cele rurale sunt intr'o stare fórte rea, stare pe care n'o imputa nici unui ministru, ci mai multu proprietariloru si locuitoriloru rurali; de acea dsa róga pe adunare se studia bine cestiunea scóleloru rurale, spre a le poté pune pe adeverat'a cale de prosperitate. — Catu despre partea cultelor, dsa sustiene, ca preotimea a devenitu insuficienta, ca-ci suntu multe comune fara de preoti si róga pe camera a prevedé mesurile necesarie atatu pentru imbunatatirea 'i materiala catu si morala. — D. Gusti aréta asemenea sollicitudinea dsale candu erá ministru pentru infiintarea de scoli rurale, facundu diferite invitatiuni pe la prefecti si pe la comune, tramitiendule si planuri dupa care se se construie scólele rurale. Catu despre preotimea, aréta, ca numerulu preotiloru in Romani'a e de 600,025 (!), ér' beserici 5467 si cu tóte ca numerulu preotiloru e mare, inse o multime de beserici suntu inchise din lips'a de preoti si ca dsa a fostu luat mesuri cu seminaristii, ca-ci marea loru maioritate nu voru se devina preoti. Dsa termina rogandu pe adunare, cá si d. Lupascu, se se iè mesuri cá scól'a si beserica se se inaltie si se prospere, cá unele ce suntu unicele sorginti de marire nationale.

D. Buescu esprima dorinti'a de a se sci si opiniunea dlui ministru de culte si instructiune; déca dsa a modificatu in catuva acestu bugetu proiectatu de fostulu ministru, D. Gusti, si déca a studiatu bine partea scóleloru si mai alesu a celor rurale; déca a luat mesuri se se inavutiésca gimnasiale cu colectiunile si aparatele necesarie sciintieloru ce se predau in ele, si in fine mesuri pentru invetiamentulu superioru unde exista lacune.

D. ministru de culte declara, ca va respunde in detaliu la fiecare capitolu.

D. G. Brateanu, vorbindu mai anteu asupra importantiei acestui bugetu si asupra modulu de sustinerea dlui ministru, adauge, ca scólele rurale suntu in stare rea fia din caus'a lipsei de inventatori, de materiale de localu séu de veghiare si ca chiaru gimnasiale nu suntu atatu de bine ingrijite, in ceea ce privesce starea igienica si materiale; ca in fine nici profesorii nu'si impliniscu datoriele. Catu despre cleru, dsa 'lu gasesce in decadintia si aréta, ca un'a din cause este pucin'a veghiare din partea episcopiloru asupra preotimei din dieces'a santiei loru si de acea opina a se pune in bugetu cifre suficiente, chiaru de ar' fi se se adauga milíone, se se faca sacrificiu, candu e vor-

b'a de instructiunea publica si educatiunea morala a societatei. Dupa aceea dsa insista asupra sistemului de dezvoltare a instructiunii publice si a educatiunii religiose si termina rogandu pe d. ministru se se angajeze pe onóre, ca va dá tóta dezvoltarea posibile acestei instructiuni.

D. Gusti esprima parerea sa de reu pentru partialitatea si injusteti'a cu care d. G. Brateanu s'a servitu in cuventarea sa, dicundu, ca scólele si profesorii nu suntu in regula, pe catu timpu profesorii facultatiloru -si tienu cursurile publice, academiele, museele, bibliotekeru si scólele suntu deschise, si póte fia cine merge se constate binele si reulu; ca-ci nu trebuie se se despretiúiesca profesorii cari multi din ei facu sacrificie predandu cursuri neplatiti si facundu totu ce le stau prin putintia numai din simtimentulu patrioticu, éra nu din interesu.

Discutiunea generale se inchide si se procede la votarea pe articole. — „Rom.“

Din afara nemicu importantu de referatu. Nerusinare diabolica! „Magyar Ujság“ publica unu apelu alu D. Irányi catra romanii transilvani, cá se participe la alegeri! — Unde se mai afla in legile Ungariei cuventulu de romanu! Se faca apelu la complexu si la natiunea maghiara, ca dupa legi romani nu mai exista. —

APELU

catra onoratulu publicu romanu, si cu deosebire catra preastimatele dame romane.

Conformu decisului adunarei generali a asociatiunii nationale aradane pentru cultur'a poporului romanu de datulu 15 Sept. 1868 Nr. 17 la viitoria adunare generale a acestei asociatiuni, carea se va tiené in lun'a lui Maiu a. c. se va arangia o petrecere impreunata cu o sortitura de loteria in folosulu asociatiunii, alu carei'a substratu voru fi efectele si orice feliu de daruri, ce voru incurge tempuriu dela binevoitorii asociatiunii.

Fiinduca totu rezultatulu acestei intreprinderi depinde mai multu dela caldurós'a spriginire a on. publicu romanu, — subscris'a directiune, in firulu mesuriloru luate pana acum pentru efectuarea decisului mai susu provocatu, vine cu tóta increderea a se adresá catra on. publicu romanu, rogandu pre toti si pre fiesce-care: se binevoiesca a spriginí intreprinderea amintita prin orice feliu de daruri, care le stau la dispuetiune.

Zelulu si insufletirea, cu care préstimat'a parte femeiesca totudéun'a s'au destinsu la intreprinderi de feliulu acest'a, da subsemnatei directiuni firm'a sperantia: ca partea cea mai alésa a efectelor, ce voru fi a se pune la sortire, va incurge din munitati'a sexului frumosu, a damelor si a domnişóreloru nóstre, care au modru de a contribuí la substratulu sortitureri cu orice feliu de obiecte lucrute de manile loru, séu si altcum castigate prin zelulu si insufletirea catra scopurile asociatiunii.

Daruirile menite spre scopulu acest'a voru fi de a se tramite la subsemnat'a directiune pana in 31 Martiu a. c.; prin care privintia pentru usioratarea on. publicu, directiunea a insarcinatu pre toti domnii colectanti din afara: a primí astfelu de daruri si pre langa o consemnare exacta pana la terminulu atinsu a le transpune aicea; care apoi cu numele daruitoriloru numai decatu se voru publicá pre calea foiloru periodice, si la adunarea generale se voru espune la privire dimpreuna cu tóte acele; care dóra on. contribuitori voru aflá de bine a le tramite deadreptulu la directiunea subsemnata.

Éca dara ocaziunea pentru fiesce-care romanu, de a contribuí si in acestu modru la scopurile asociatiunii nóstre de aicea, care este: cultur'a poporului romanu; dar' deodata ocaziunea, de a contribuí si la acea: cá convenirea nóstra la viitoria adunare generale se fia pre catu se póte mai interesanta, si insufletirea nationale se se esprime in rezultate salutaria!

Dati dara resunetu la acestea domniloru si damelor din tóte partile locuite de romani! si prin sucursulu domniiloru vóstre faceti, cá intentiunea asociatiunii nóstre catu mai bine se o potemu realisá! —

Aradu 9 Ianuaru n. 1869.

Directiunea asociatiunii nationale aradane pentru cultur'a poporului romanu.

Mironu Romanulu, presiedinte.

Petru Popoviciu, notariu.

Publicatiune.

Pentru executarea alegerei membriloru interni ai camerei comerciale si industriale de aici, stau gata biletele de alegere pentru negociatori si pentru industriari, asia dupa cum suna instructiunile venite cu emisulu inaltulu ministeriu de comertiu din 28 Novembre anulu decursu Nr. 19.223 si anumitu, pentru a se face unele eruri de reclamatii si alte fipsari ale biletelor de alegere ele suntu espuse in sal'amagistratului pe restempu de 8 dile, incependu dela 28 ale lunei curente, ele stau la vedere publica orcandu va voi cineva asi lga informatiune.

Reclamatii eventuale suntu a se face la subscrisulu presiedinte alu comisiunei de alegere, celu multu pana in 5 Februariu a. c. la 12 óre de médiadi.

Brasiovu in 28 Ianuaru 1869.

Presiedindele comisiunei de alegere pentru camera comerciale si industriale.

1—3 tr. g.

Banc'a generale de asigurare imprumutata „TRANSILVANI'A.“

Cuponulu asemnatiuniloru nóstre partasie, care cade in prim'a Februariu a. c., se va representa incependu din diu'a acésta la Directiunea raionulu nostru aici prin Domnulu Enricu Jaeger, se va esolvi. Domnii subscritori de prin afara, se potu indrepta la Directiunea raionulu séu la agentur'a cea mai deaprópe de ei, care va midiloci exolvirea cuponulu acestuia. —

Sibiú in 24 Ianuaru 1869.

Directiunea generale a baneci de asigurare imprumutata „TRANSILVANI'A.“

AVISU

celoru in dreptu de a vinde obiectele medicamentale

BALSAM-PRESERVATIVU

uniculu medicamentu escelinte contra spasmuriloru, bóleloru de stomacu de orice natura, epilepsia, colica repede, diarea, versaturi la femei impovórate, colera, colerina, restaurarea dupa bóle indelungate si regularea organeloru mistuitorie, analisatu si aprobatu de chemiculu servitiulu sanitariu din Vien'a si usatu de multe celebritati medicale.

Se tramite numai la primirea pretiului (pe compantu) ori la posta (Postnachnahme). Pretiulu unei butelie originale cu capsula de cusutoriu si sigiliu dimpreuna cu instructiunea in 3 limbe e 1 fl. 50 cr. In Brasiovu se afla in depusulu centralu in apotec'a lui MILLER la „corón'a de auru“, tergulu pescelui, si la Anken et Comp.; precum si in Bucuresci la d. I. Ovessa negociatoriu. La apotecarii in: Esseg, Adele Deszathy; in Fagarasiu I. Megei, in Sibiú M. Sill si negociat. I. Thalmeyer; C. Konya in Iasi; Dr. Hinz in Clasiu; Alb. Jeney in Muresiu-Osiorheiu; Paulu Breuer in Lapusiulu ung.; Rud. Smettau in Ploiesci; Csuta et Comp., negociatoriu in S. Szt.-György si loane Ajtai negociatoriu in Rosia; Aradu F. T. Probst; Alb'a Iulia C. Boosz; Temisiór'a A. Quirini, apotecari; Mediasiu apot. la „corón'a de auru“; Reginu S. Dietrich; Sigisiór'a I. B. Deutsch, negociatori.

TESTIMONIU.

Cu placere constatesu, ca Balsamulu-Preservativu inventatu de d. Miller, spicieru din Brasiovu, dupa o practisare de doi ani, se au aratatu aptu a vindeca spasmuri si alte bóle ce suntu enumerate; din care cauza nici nu me potu retiena de a recomanda acestu balsamu, corespondietoria organismulu omenescu cu caldura onor. publicu.

Valcele (Elöpaták) 4 Septembrie 1868.

Dr. Basil Szabo,

medicu pract. in Sibiú si fisicu alu comitatulu Albei de susu.

13

CURSURILE

la bursa in 29 Ianuaru 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 71	cr. v. a.
Augsburg	—	—	118 „ 75	„ „
London	—	—	121 „ —	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	61 „ 10	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	64 „ 85	„ „
Actiile bancului	—	—	677 „ —	„ „
„ creditulu	—	—	260 „ —	„ „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentulu in 25 Ianuaru 1869:

Bani 74.— — Marfa 74:5.0